A. D. 1915. Nrus III.

CURRENDA

Nrus 85/praes.

Concursus.

Post mox sequuturas promotiones in Nostro Capitulo cathedrali ad Praelaturas vacantes vacabunt duo stalla Canonicorum gremialium.

Candidati Canonicatus istos obtinere anhelantes libellos supplices rite confectos omnibusque necessariis documentis et testimoniis provisos Nobis usque ad diem 10. Octobris a. c. porrigant oportet.

A PRAESIDIO ORDINARIATUS EPISCOPALIS.

Tarnoviae, die 10. Augusti 1915.

† Leo
Eppus.

Nrus 1501.

Corrigendum in Directorio Officii divini.

Illa, quae pag. 75. de die anniversaria electionis S. S. D. N. Benedicti XV. leguntur, post diem 2. Septembris relegentur et laudata dies anniversaria die 3. Septembris celebranda est.

L. 1890.

Konserwacya grobów poległych żołnierzy.

Prezydyum c. k. Namiestnictwa przesłało nam pod d. 25 czerwca b. r. L. 12086/pr. w odpisie reskrypty Władz wojskowych w sprawie utrzymania grobów poległych żołnierzy, których treść podajemy do wiadomości P. T. Duchowieństwa i ścisłego przestrzegania.

1. Jeśli zwłoki pochowane zostały na istniejącym już cmentarzu, należy groby oficerów i żołnierzy otoczyć szczególną opieką. O ile to możliwe, winny być groby oficerów rozgraniczone, osobno każdy dla siebie, wyraźnie uwidocznione stósownemi oznakami jak krzyże, kamienie pamiątkowe, — na których ma być podane imię i nazwisko, stopień oficerski, przynależność do oddziału wojskowego, dzień, oraz miejsce śmierci. Te daty należy także wyrazić na grobach wspólnych. Do tego celu nadają się najlepiej małe płyty kamienne, jako bardziej odporne na wpływy atmosferyczne. Gdyby tych nie można było dostać, trzeba się postarać o tabliczki drewniane lub metalowe, powleczone trwałą powłoką, któraby zabezpieczała napis na czas dłuższy.

2. Jeśli zwłoki nie zostały pochowane na cmentarzu i urządzenie osobnego cmentarza wojskowego nie jest wskazane czy to wskutek niepomyślnych stosunków miejscowych, czy też z powodu niewielkiej liczby grobów rozrzuconych po różnych miejscach, należy dążyć wszelkimi środkami do exhumacyi zwłok i pochowania ich na najbliższym cmentarzu. Komenda etapowa stacyjna w porozumieniu z dotyczącem Starostwem, Urzędem parafialnym i gminnym zarządzi, co w tej mierze będzie potrzebnem.

3. Jeżeli zwłoki żołnierzy zostały pochowane poza cmentarzem ale w większej liczbie tuż obok siebie i na miejscu pod względem sanitarnym stósownem, należy to miejsce w porozumieniu z duszpasterzem i przełożonym gminy odgraniczyć, przełożonego gminy wezwać, by współdziałał z władzą nad utrzymaniem tego odgraniczenia, przyczem się nadmienia, że gdy chodzi o prywatną własność gruntową, mógłby nabyć skarb wojskowy dotyczącą parcelę gruntową za stósownem wynagrodzeniem, nawet w drodze przymusowego wywłaszczenia na mocy §. 365 u. c.

4. Osoby, które się szczególniej zasłużyły około utrzymania grobów żołnierzy, mogą nawet otrzymać stósowne wynagrodzenie. Komenda stacyjna etapowa jest w danym razie powołaną postawić stósowny wniosek u Komendy etapowej armii.

5. Prośby osób prywatnych o exhumacyę i przewiezienie zwłok żołnierzy należy wnosić do dotyczącej Komendy wojskowej, w której obrębie proszący zamieszkuje. Exhumacye mogą być dokonywane z grobów pojedynczych, to jest takich, w których tylko jedno ciało zostało złożone. Zaznacza się, że w Austryi exhumacya i przewiezienie zwłok osób zmarłych na tyfus plamisty, ospę, cholerę lub zarazę, może nastąpić dopiero w rok po śmierci.

Wskazanem jest exhumacyą i przewiezienie zwłok poległych na polu walki żołnierzy odłożyć na czas po-wojenny; zarządy kolejowe przyrzekły za przewóz ciała po wojnie 50% zniżkę frachtową.

L. 1501.

Zbieranie materyału wojennego.

Wskutek polecenia c. i k. 4 Komendy etapowej armii władze polityczne I. instancyi rozesłały okólnik do wszystkich Zwierzchności gminnych, wzywający ludność do zbierania i odwożenia materyału wojennego każdego rodzaju, za który władze wojskowe dają odpowiednie wynagrodzenie.

Zbierać należy: mosiądz, miedź, bronz, aluminium, cynk, ołów, żelazo zmieszane z innymi metalami i niezmieszane, broń wszelaką i części uzbrojenia. Ostrych nabojów artyleryi niefachowi nie mogą wydobywać ani nawet ruszać ze względu na niebezpieczeńńtwo wybuchu; należy tylko wskazać miejsce, gdzie się znajdują.

Wypłata i obliczenie przyznanych nagród pieniężnych, odesłanie zebranego materyału, należą do c. i k. Stacyjnej Komendy etapowej.

Udzielając treść okólnika do wiadomości, wzywamy P. T. Duchowieństwo, aby wspierało ludność swą radą i zachęcało ją do spełnienia poleceń władzy w tym względzie.

L. 2232.

Duchowna jurysdykcya w czasie wojny nad osobami należącemi do obrony krajowej, pospolitego ruszenia i żandarmeryi.

C. k. Ministerstwo obrony krajowej, Departament VII. nr. 1851 pod d. 27. lutego 1915. oraz c. i k. Ministerstwo wojny, oddział 9. nr. 8125 pod d. 19. marca b. r. wydało rozporządzenie normujące duchowną przynależność jurysdykcyjną na czas wojny osób należących do obrony krajowej, pospolitego ruszenia i żandarmeryi, które podajemy do wiadomości P. T. Duchowieństwa Dyecezyi w dosłownem tłomaczeniu:

„Aby usunąć powstałe wątpliwości co do zakresu jurysdykcyi duchownej oraz co do kompetencyi urzędów prowadzących metryki, zarządza się na czas wojny:

1) Wszystkie osoby, pełniące służbę w obronie krajowej i w pospolitem ruszeniu poza polem walki (im Hinterlande) podlegają przez cały czas tej ich służby jurysdykcyi cywilno-duchownej, względnie urzędom prowadzącym metryki przez ustawę ad hoc ustanowionym.

2) Wszystkie zapasowe oddziały (Ersatzkörper) obrony krajowej i pospolitego ruszenia, jakoteż strażnicze bataliony pospolitego ruszenia (Landsturmwachbataillone), podlegają *zawsze* jurysdykcyi cywilno-duchownej, względnie urzędom do prowadzenia metryk ustawowo powołanym, wyjąwszy owe oddziały obrony krajowej i pospolitego ruszenia, które się znajdują w uzbrojonych stałych miejscowościach, albo tamże zostają przeniesione. Te oddziały zapasowe podlegają jurysdykcyi duchownej *wojskowej.*

3) Osoby obowiązane do pospolitego ruszenia tudzież robotnicy cywilni, wezwani na podstawie ustawy o świadczeniach wojennych, podlegają, jeśli się znajdują poza terenem wojennym (Hinterland), jurysdykcyi cywilno-duchownej, względnie urzędom do prowadzenia metryk ustawowo naznaczonym.

Robotnicy tego rodzaju użyci do robót przy armii w polu lub w obrębie etapowym, podlegają natomiast jurysdykcyi wojskowo-duchownej.

4) Terytoryalne brygady pospolitego ruszenia podlegają *bez względu* na ich użycie czy to w obrębie armii (lub Komendy etapowej), czy poza terenem walki, *zawsze* jurysdykcyi wojskowo-duchownej.

Przydzieleni do tych brygad kapłani obrony krajowej (Landwergeistlühe) otrzymują dekrety jurysdykcyjne od polowego Wikaryatu Apostolskiego.

Duchowni katoliccy tych brygad podlegają w sprawach duszpasterskich, jak długo te brygady są pod komendą armii (Armeekommando), superyorowi polowemu dotyczącej Komendy etapowej armii. Jeżeli jednak taka brygada pełni służbę poza terenem wojennym, wtedy owi duchowni podlegają superyorowi polowemu (kierownikowi superyoratu polowego) tej komendy wojskowej, w której znajduje się komenda brygady.

5) Osoby, które czasowo przebywają poza terenem wojny, a nie są w zakładach wojskowych sanitarnych ani w zakładach służby ochotniczej sanitarnej, znajdują się jednak w liście głównej oddziałów obrony krajowej, lub pospolitego ruszenia, stanowiących część armii polowej, podlegają tak długo jurysdykcyi wojskowo-duchownej, do której dotąd należały, jak długo nie weszły w skład oddziału zapasowego, lub oddziału rekonwalescentów. Z dniem, w którym wchodzą w skład oddziału zapasowego lub oddziału rekonwalescentów, stają się (zarówno z osobami innej kategoryi jak: wojsko regularne, obrona krajowa, pospolite ruszenie, z zakładów sanitarnych przybyłemi) tam przynależne, dokąd oddział zapasowy pod względem jurysdykcyi duchownej przynależy.

6) Chorzy ranni należący do obrony krajowej, do pospolitego ruszenia, do żandarmeryi, oraz osoby z obrony krajowej i pospolitego ruszenia, przeznaczone do opieki nad chorymi, podlegają przez czas swego pobytu w zakła-

dach sanitarnych wojskowych (także w zakładach ochotniczej opieki nad chorymi z własnem duszpasterstwem wojskowem), znajdujących się poza terenem wojny, jurysdykcyi wojskowo-duchawnej; jeżeli jednak przebywają w szpitalach obrony krajowej (w domach rekonwalescentów obrony krajowej, w zakładach ochotniczej straży sanitarnej *bez własnego wojskowego* duszpasterstwa, w prywatnych lub publicznych szpitalach cywilnych), podlegają jurysdykcyi cywilno-duchownej, względnie urzędom przez władzę do prowadzenia metryk powołanym.

7) Żandarmerya polowa i reszta personalu żandarmeryi, przydzielona do armii na placu bojowym, również oddział żandarmeryi w arsenale marynarki w Poli, podlegają jurysdykcyi wojskowo-duchownej: wszelka inna żandarmerya podlega jurysdykcyi cywilno-duchownej, względnie urzędom uprawnionym do prowadzenia metryk".

L. 2232.

Msze św. Związku mszalnego do odprawienia.

Msze św. Związku mszalnego w bieżącem półroczu odprawią nie ci P. T. Kapłani, których wymieniono w Kurendzie II. b. r. str. 12., lecz następujący:

Basta, Boduch, Budzik, Chłoń, Czerski, Czuj, Dagnan, Dadał, Dąbrowski Michał, Dec, Dobrowolski, Dobrzański, Drożdż, Duchiewicz, Dulian Jan, Dulian Józef, Dunajecki, Dutka Józef, Dutka Walenty, Dr Dutkiewicz St. iun., Dr Dutkiewicz St. sen., Dutkowski, Dydo, Dymnicki, Dymurski, Działo, Dziurzycki, Fasuga, Fąferko, Figiel, Firlej, Florek Jan, Florek Marcin, Franczak, Frączkiewicz, Gadowski, Gajek, Gajewski, Garlik, Gawenda, Gawlicki, Gawor, Gawron, Gawroński Antoni, Gawroński Jan, Gliński, Głąb, Głuc, Dr Góralik i Dr Górka.

Nrus 1890.

Mutationes inter Venerabilem Clerum.

Translati: RR. DD. *Koza Joannes,* Admin. vac. benef. in Radgoszcz, ad Wojnicz; *Pilch Ludovicus,* Coop. in Radłów, ad Żegocina; *Chmura Ignatius,* Coop. in Żegocina, ad Radłów; *Piechura Nicolaus,* Coop. in Chorzelów, ad Jakóbkowice et *Waleń Josephus,* Coop. in Jakóbkowice, ad Chorzelów.

Piis ad aram precibus commendantur:

Anima p. m. *Sokołowski Joannis,* Cooperatoris in Wojnicz, qui die 8. Februarii a. c. pie in Domino obdormivit. Societati precum adscriptus.

p. m. *Szymaszek Stanislai,* Catechetae scholae popul. in Borzęcin et capellani castrensis, qui die 5. Julii a. c. Budapestini pie in Do-Domino ultimo quievit fine. Societati precum adscriptus.

Z KONSYSTORZA BISKUPIEGO.

W Tarnowie, dnia 10. sierpnia 1915.

Ks. Dr Władysław Mysor
Kanclerz.

† Leon
Biskup

Nakładem Kleru Dyecezalnego. Z Drukarni Zygmunta Jelenia w Tarnowie.